

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

COMISIYNYDD
HEDDLU A THROSEDDU
DYFED-POWYS
POLICE AND CRIME
COMMISSIONER

Polisi Gwirfoddolwyr

Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys
Blwch Post 99
Pencadlys yr Heddlu
Llangynnwr
Caerfyrddin
SA31 2PF
Rhif Ffôn: 01267 226 440
Rhif Ffacs: 01267 226 448
E-bost: opcc@dyfed-powys.pnn.police.uk
Gwefan: <http://www.dyfedpowys-pcc.org.uk>

Cynnwys

Rhagair y Comisiynydd.....	2
1. Cyflwyniad.....	3
2. Crynodeb o Gynlluniau Gwirfoddoli CHTh.....	3
3. Rheoli'r Cynlluniau.....	4
4. Cymhwysedd.....	4
5. Recriwtio a cheisiadau.....	4
6. Fetio.....	5
7. Hyfforddi.....	5
8. Cyfnod prawf ac adolygiadau.....	5
9. Rolau a chyfrifoldebau gwirfoddolwyr.....	6
10. Treuliau.....	6
11. Yswiriant.....	7
12. Iechyd a Diogelwch.....	7
13. Terfynu penodiad.....	7
14. Cyfrinachedd.....	8
15. Cael gwared ar ddogfennaeth.....	8
16. Canllawiau Cyhoeddusrwydd.....	8
17. Datrys anghydfodau.....	8
18. Cwynion yn erbyn yr Heddlu.....	9
19. Ardal Gwirfoddolwyr ar Wefan y Comisiynydd.....	9

Rhagair y Comisiynydd

Hoffwn gymryd y cyfle hwn i ddiolch i chi gyd am wirfoddoli. Gwerthfawrogir eich ymroddiad a'ch brwdfrydedd tuag at y gwaith hwn, sy'n werthfawr iawn i'm gwaith i fel Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed a Phowys.

Er bod y rhan fwyaf o'r Polisi hwn yn unol ag egwyddorion cyffredinol y polisi gwirfoddoli a fabwysiadwyd eisoes, mae un prif newid i'r ffordd rwyf eisiau ymdrin â gwirfoddoli: rwyf wedi dileu'r cyfnod pennaf ar gyfer gwirfoddolwyr. Rwy'n teimlo bod profiad ein gwirfoddolwyr sydd wedi gwirfoddoli'n hirach yn amhrisiadwy ar gyfer y cynlluniau rydych chi'n gysylltiedig â nhw.

Diolch eto,

1. Cyflwyniad

Mae hwn yn Bolisi trosfwaol sy'n cwmpasu tri chynllun gwirfoddoli CHTh. Mae'n nodi hawliau ac egwyddorion cyffredinol gwirfoddoli ar gyfer Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (CHTh).

Mae manylion mwy manwl am rolau penodol gwirfoddolwyr ar gael yn y llawlyfrau cynllun unigol. Gellir cael mynediad at rain ar [wefan](#) CHTh, neu drwy wneud cais i Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (SCHTh).

2. Crynodeb o Gynlluniau Gwirfoddoli CHTh

Cynllun Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa:

- Mae Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa'n ymweld â dalfeydd ledled ardal Dyfed-Powys.
- Maen nhw'n darparu gwiriad annibynnol ar les y rhai a gedwir yn y ddalfa, a'r amodau o dan ba rai y maent yn cael eu cadw.
- Mae gwaith Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa'n cynnig amddiffyniad i garcharorion a thryloywder o ran prosesau cadw.
- Mae materion a godir gan Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa'n cael eu hystyried gan arolygwyr heddlu ac mae diweddariadau'n cael eu rhoi i'r CHTh.

Cynllun Lles Anifeiliaid:

- Mae Ymwelwyr Lleyg er Lles Anifeiliaid yn ymweld â thrinwyr cŵn a'u cŵn heddlu ledled ardal Dyfed-Powys.
- Maen nhw'n darparu gwiriad annibynnol ar les cŵn yr heddlu, a'r amodau o dan ba rai y maen nhw'n cael eu cadw, eu hyfforddi a'u cludo: Rhaid i'r modd y maen nhw'n cael eu trin fod yn effeithiol, yn ddyngarol, yn foesebol ac yn dryloyw.
- Mae materion a godir gan y gwirfoddolwyr yn cael eu hystyried gan arolygwyr heddlu ac mae diweddariadau'n cael eu rhoi i'r CHTh.

Panel Sicrhau Ansawdd:

- Gofynnir i'r Panel graffu ar ansawdd cyswllt yr heddlu â'r cyhoedd, mewn modd tryloyw ac annibynnol, ar ran y cymunedau yn ardal Dyfed-Powys.
- Bydd y Panel yn canolbwyntio eu craffu ar brosesau trin cwynion, ond hefyd y gofynnir iddynt graffu ar feysydd eraill o gysylltiad yr Heddlu â'r cyhoedd, er enghraifft, y ffordd mae'r heddlu'n trin galwadau a dderbynnir gan Ganolfan Gyfathrebu'r Heddlu h.y. galwadau 101 a 999.
- Mae materion a godir gan y Panel yn cael eu hystyried gan Heddlu Dyfed-Powys a rhoddir diweddariadau i'r CHTh. Gwneir gwelliannau i arferion busnes a gwasanaeth cwsmer yn ôl yr angen.

Ceir rhagor o wybodaeth am y cynlluniau gwirfoddoli uchod ar [wefan](#) y CHTh, neu drwy wneud cais i SCHTh.

3. Rheoli'r Cynlluniau

Mae'r CHTH yn cydnabod hawl gwirfoddolwyr i gael cymorth digonol yn eu rôl, a bydd yn sicrhau fod adnoddau addas ar gael i redeg y cynlluniau gwirfoddoli'n effeithiol.

Mae'r cynlluniau'n cael eu rheoli o fewn Swyddfa CHTH, gydag un pwynt cyswllt sengl ar gyfer gwirfoddolwyr.

Bydd gwirfoddolwyr yn cael gwybod am y manylion cyswllt wrth ymuno â'r cynllun, a byddant yn cael eu hysbysu am unrhyw newidiadau.

4. Cymhwysedd

Rhaid i wirfoddolwyr fodloni nifer o feini prawf er mwyn bod yn gymwys ar gyfer cynlluniau CHTH:

- Rhaid bod yn 18 oed neu'n hŷn;
- Rhaid byw, gweithio, neu astudio yn ardal Comisiynydd Dyfed-Powys;
- Rhaid eu bod wedi byw yn y DU am 3 blynedd o leiaf cyn gwneud cais;
- Rhaid bod yn annibynnol o'r Heddlu a'r System Cyfiawnder Troseddol, h.y. ni fydd SCHTH yn penodi swyddogion heddlu sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, staff yr heddlu, aelodau o SCHTH, cwnstabiliaid gwirfoddol, nac unrhyw un sydd â chysylltiad uniongyrchol yn y system cyfiawnder troseddol, megis cyfreithwyr neu swyddogion prawf;
- Ni chaiff gwirfoddolwyr fod yn aelod o fwy nag un o gynlluniau gwirfoddol SCHTH ar unrhyw adeg; a
- Y ffactor gor-redol wrth ystyried ceisiadau fydd atal gwrthdaro buddiannau posibl ar gyfer unigolion, a chynnal annibyniaeth a chywirdeb y cynlluniau gwirfoddoli. Fodd bynnag, bydd pob cais yn cael ei drin yn ôl ei deilyngdod.

Yn ogystal, mae meini prawf cymhwysedd penodol i'r rôl ar gyfer pob un o'r cynlluniau. Ceir rhagor o wybodaeth yn llawlyfrau'r cynlluniau.

5. Recriwtio a cheisiadau

Bydd cyfleoedd gwirfoddoli'n cael eu hyrwyddo'n eang drwy ffyrdd sy'n defnyddio dulliau sy'n sicrhau hygyrchedd ar gyfer holl aelodau'r gymuned. Croesewir ceisiadau gan bob unigolyn o bob rhan o'r gymuned er mwyn adlewyrchu amrywiaeth mewn perthynas â hil, anabledd, rhyw a hunaniaeth o ran rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd a ffydd, oed a'r iaith Gymraeg.

Mae'r CHTH wedi'i ymrwymo'n llawn i gydraddoldeb ac amrywiaeth yn ei holl feysydd gwaith. Mae gennym lawer i'w ddysgu ac elwa wrth safbwyntiau a diwylliannau amrywiol. Mae'r CHTH wedi ymrwymo i ddatblygu a chynnal cynlluniau gwirfoddoli lle y mae cefndiroedd, galluoedd a syniadau gwahanol yn cael eu meithrin a'u gwerthfawrogi.

Bydd pob gwirfoddolwr â diddordeb yn derbyn pecyn cais ar gyfer ei gynllun o ddewis. Mae'r pecyn yn cynnwys llawlyfr cynllun, disgrifiad rôl a manyleb person, ffurflen gais, ac arolwg monitro cyfleoedd cyfartal.

Ar ôl derbyn cais, bydd y gwirfoddolwr yn cael ei wahodd i fynychu cyfweiliad anffurfiol gyda chynrychiolwyr CHTh. Bydd penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y tîm cyfweld ac yn cael ei gyfathrebu'n ysgrifenedig i'r gwirfoddolwr. Rhoddir adborth i ymgeiswyr aflwyddiannus ar gais.

6. Fetio

Gofynnir i ymgeiswyr llwyddiannus gwblhau Arolwg Fetio ar gyfer unigolion nad ydynt yn bersonél heddlu. Dim ond y rhai sy'n derbyn cliriad fetio fydd yn cael eu gwahodd i ymuno â chynlluniau gwirfoddoli CHTh.

Os caniateir cliriad fetio, bydd yn ddilys am gyfnod o dair blynedd. Ar ôl tair blynedd, bydd Swyddog Fetio Heddlu Dyfed-Powys yn ail ystyried fetio. Ni ddylai gwirfoddolwyr ymgymryd ag unrhyw ddyletswyddau gwirfoddoli os yw eu cliriad fetio'n dod i ben ac mae oedi'n digwydd cyn adnewyddu.

7. Hyfforddi

Mae anghenion hyfforddi'n amrywio o gynllun i gynllun, a darperir manylion yn llawlyfrau'r cynlluniau. Fodd bynnag, disgwylir y bydd pob gwirfoddolwr yn ymgymryd â diwrnod hyfforddi cychwynol cyn cychwyn ar eu rolau, sy'n cynnwys hyfforddiant ar eu rôl benodol, iechyd a diogelwch, a diogelu data.

8. Cyfnod prawf

Ar ôl cwblhau hyfforddiant, disgwylir i wirfoddolwyr gwblhau cyfnod prawf o chwe mis. Yna, bydd penodiadau llwyddiannus yn cael eu cadarnhau yn amodol ar lynu'n foddhaol i ddarpariaethau'r cynllun. I gychwyn, gosodir penodiadau am dair blynedd.

Ar ôl hynny, bydd penodiadau'n cael eu hadolygu ac mae'n bosibl y bydd gwirfoddolwyr yn cael eu penodi am dair blynedd arall. Bydd hyn yn parhau ar sail dreigl, gydag adolygiadau'n digwydd bob tair blynedd.

Y prif ffactorau a fydd yn cael eu hystyried adeg pob adolygiad yw gallu a pharodrwydd parhaus gwirfoddolwyr i gyflawni eu rôl yn effeithiol, tra'n arddangos amhleidioldeb a gwrthrychedd bob tro.

Bydd y rhai sy'n cyflawni tymor o 6 blynedd yn derbyn anrheg fach gan y CHTh i gydnabod eu hamser fel gwirfoddolwr.

9. Rolau a chyfrifoldebau gwirfoddolwyr

Ceir manylion llawn am rolau gwirfoddoli penodol yn llawlyfrau'r cynlluniau.

Rhaid i wirfoddolwyr ymrwymo i ymgymryd â'u dyletswyddau gwirfoddoli. Deallir y bydd gan wirfoddolwyr ymrwymadau allanol eraill, ac mae'r CHTh yn ystyriol o hyn. Fodd bynnag, pan mae gwirfoddolwr yn methu ag ymrwymo'n ddigonol i'r cynllun, gofynnir am esboniad. Lle nad oes rheswm da dros y diffyg ymrwymiad, ystyrir pa un ai a ddylai'r unigolyn hwnnw barhau yn ei rôl.

Bydd angen i wirfoddolwyr roi gwybod i'r SCHTh am unrhyw faterion sy'n ymwneud â'u gallu eu hunain i fodloni gofynion y cynllun, er enghraifft, newidiadau mewn amgylchiadau personol, neu gyfnodau lle nad ydynt ar gael i gyflawni eu dyletswyddau.

Hefyd, dylai gwirfoddolwyr hysbysu'r SCHTh os ydynt yn cael eu harestio neu eu cyhuddo o dramgwydd troseddol, neu'n destun ymchwiliad. Byddant yn cael eu hatal rhag cyflawni unrhyw ddyletswyddau gwirfoddoli pellach hyd nes y bydd canlyniad unrhyw weithdrefnau'n hysbys.

10. Treuliau

Telir costau teithio i bob gwirfoddolwr sy'n teithio ar fusnes mewn cysylltiad â'u rôl wirfoddol. Dim ond pris trafndiaeth gyhoeddus neu filltiroedd car preifat ar y gyfradd gyfredol a osodir gan AHEM (£0.45 y filltir) fydd yn cael ei dalu. Wrth gyflwyno hawliadau milltiroedd, dylid cyflwyno derbynneb TAW ddilys.

Ni thelir ffioedd tacsï heblaw mewn amgylchiadau cyfiawnadwy penodol e.e. gwirfoddolwyr sydd angen trafndiaeth hygrych benodol.

Yn ogystal, mae hawl gan wirfoddolwyr i hawlio cost pryd bwyd (hyd at £7.50) wrth ymgymryd â dyletswyddau am gyfnod di-dor o 4 awr neu fwy; lle nad oes lluniaeth wedi'i ddarparu. Mae hyn yn cynnwys amser teithio. Wrth hawlio pryd bwyd, rhaid i wirfoddolwyr ddarparu derbynneb TAW dilys.

Os oes angen tocynnau trê'n ar wirfoddolwyr i fynychu cwrs / cynhadledd sy'n gysylltiedig â'u rôl y tu allan i Ddyfed-Powys, dylent gysylltu â'r SCHTh. Bydd SCHTh yn trefnu eu tocynnau ac yn talu amdanynt.

Yn yr un modd, os oes angen arhosiad dros nos wrth fynychu hyfforddiant y tu allan i Ddyfed-Powys, dylai gwirfoddolwyr gysylltu â'r SCHTh er mwyn trefnu hyn.

Rhaid cyflwyno treuliau ar y ffurflenni hawlio treuliau a ddarperir gan y SCHTh. Wrth gwblhau'r ffurflen, dylai gwirfoddolwyr roi gwybodaeth fanwl o ran milltiroedd, h.y. i'r filltir agosaf.

Dylai gwirfoddolwyr sy'n derbyn unrhyw fath o fudd-daliadau hysbysu'r Adran Waith a Phensiynau, neu awdurdod perthnasol arall, am eu rôl fel gwirfoddolwr ar gyfer CHTH.

11. Yswiriant

Mae CHTH yn dal yr yswiriant atebolrwydd priodol ar gyfer gwirfoddolwyr i'w gwarantu wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau gwirfoddol. Nid yw hyn yn cynnwys yswiriant modur.

Cynghorir gwirfoddolwyr sy'n defnyddio'u cerbydau preifat eu hun wrth gyflawni eu rôl i wirio gyda'u cwmni yswiriant os ydynt wedi'u gwarantu i'r diben hwn ai peidio.

Ni fydd CHTH yn atebol ar gyfer lefel yswiriant modur annigonol unigolion.

12. Iechyd a Diogelwch

Bydd gwirfoddolwyr yn derbyn cyngor iechyd a diogelwch sy'n berthnasol i'w rôl fel rhan o'u hyfforddiant.

Gofynnir i wirfoddolwyr gwblhau arolwg meddygol sy'n berthnasol i'w rôl, ac fe'u cynghorir i hysbysu'r SCHTh am unrhyw newidiadau i'w iechyd a allai effeithio ar eu gallu i gyflawni'u rôl wirfoddol.

Mae gan bob cynllun Aseiad Risg sy'n manylu'r risgiau posibl. Gofynnir i bob gwirfoddolwr ymgyswddo â chynnwys yr Aseiad Risg perthnasol, a chydymffurfio â'r mesurau rheoli a nodir ynddo.

13. Terfynu penodiad

Er bod y rolau'n gwbl wirfoddol, mae gan y CHTH yr hawl i derfynu penodiad unrhyw wirfoddolwr nad yw'n cyrraedd y safon ddisgwyliedig o ran ymddygiad.

Bydd gwirfoddolwyr yn arwyddo Cod Ymddygiad wrth ymuno â'r cynllun, a disgwylir iddynt lynu wrth y safonau a nodir yn y ddogfen honno. Os yw ymddygiad yn syrthio'n is na'r safon honno, bydd y CHTH yn ystyried pa un ai a ddylai'r unigolyn hwnnw barhau â'i rôl.

14. Cyfrinachedd

Wrth gyflawni eu dyletswyddau, bydd gwirfoddolwyr yn derbyn llawer o wybodaeth gyfrinachol am faterion plismona.

Bydd gwirfoddolwyr yn derbyn hyfforddiant ynghylch diogelu data a chyfrinachedd. Gofynnir iddynt arwyddo cytundeb cyfrinachedd wrth ymuno â'r cynllun gwirfoddol, a gofynnir iddynt arwyddo datganiad o gyfrinachedd wrth gyflawni eu dyletswyddau gwirfoddoli fel mater o drefn.

15. Cael gwared ar ddogfennaeth

Pan fydd gwirfoddolwr yn gadael cynllun, rhaid iddynt sicrhau eu bod nhw'n cael gwared ar yr holl ddogfennaeth sy'n ymwneud â'u rôl neu ei ddychwelyd i'r SCHTh.

Mae mynediad at ddogfennaeth yn amrywio o gynllun i gynllun. Pan mae gwirfoddolwyr yn cwrdd i graffu ar ddogfennau penodol, ni ddylid mynd â'r dogfennau hyn o'r cyfarfod neu i ffwrdd o safle'r heddlu.

Pan mae gwirfoddolwr yn gadael cynllun, rhaid iddynt ddychwelyd unrhyw fathodynau adnabod i'r SCHTh.

16. Canllawiau Cyhoeddusrwydd

Mae'n ddymunol hyrwyddo amcanion cynlluniau gwirfoddoli CHTh i'r cyhoedd. Os yw gwirfoddolwyr yn gysylltiedig â'r cyhoeddusrwydd hwn, rhaid iddynt gadw mewn cof mai pwrpas cyhoeddusrwydd yw hysbysu'r cyhoedd am y cynlluniau, ac nid tynnu sylw at unrhyw wybodaeth a geir wrth gyflawni eu dyletswyddau.

Dylid cyfeirio unrhyw wahoddiad i siarad â'r wasg, neu grwpiau neu sefydliadau lleol, i'r SCHTh. Dylai gwirfoddolwyr gofio eu bod yn atebol i'r CHTh ac nid i'r wasg neu aelodau unigol o'r cyhoedd.

17. Datrys anghydfodau

Mae CHTh yn anelu at drin pob gwirfoddolwr yn deg, yn wrthrychol ac yn gyson, ac yn ceisio sicrhau bod safbwyntiau gwirfoddolwyr yn cael eu clywed, eu nodi, ac yn derbyn sylw yn brydlon, ac mae'n anelu at ddatrysiad positif a chyfeillgar.

Mae'r weinyddwr y cynllun yn gyfrifol am ymdrin â phob achwyniad a chwyn mewn perthynas â gwirfoddolwyr. Pe bai gwirfoddolwr yn dymuno achwyn am weinyddwr y cynllun, dylent gynghori Pennaeth Staff CHTh.

18. Cwynion yn erbyn yr Heddlu

Pan mae gwirfoddolwr yn mynegi pryder wrth y SCHTh am ymddygiad swyddog heddlu neu aelod o staff yr heddlu wrth gyflawni ei rôl fel gwirfoddolwr, bydd gweinyddwr y cynllun yn codi'r mater â'r uwch swyddog perthnasol o fewn yr heddlu.

Pan mae gwirfoddolwr yn gwneud cwyn ffurfiol yn erbyn yr Heddlu, sy'n cael ei chofnodi fel cwyn, yn ei rôl fel gwirfoddolwr neu fel unigolyn preifat, rhaid hysbysu CHTh. Bydd y manylion llawn yn cael eu cyflwyno i'r Pennaeth Staff a fydd yn gwneud y penderfyniad cychwynnol o ran pa un ai a ddylid gwahardd y gwirfoddolwr er budd amhleidioldeb.

19. Ardal Gwirfoddolwyr ar Wefan y Comisiynydd

Ceir [Ardal Gwirfoddolwyr](#) ar wefan CHTh. Mae'r adran hon o'r wefan wedi'i diogelu â chyfrinair a dim ond gwirfoddolwyr CHTh caiff fynediad iddi. Mae tudalennau ar wahân ar gyfer pob un o'r cynlluniau. Bydd gwirfoddolwyr yn derbyn cyfrinair ar ôl ymuno â'r cynllun gwirfoddoli.

Ar y dudalen hon, fe welwch adnoddau perthnasol ar gyfer eich cynllun; gan gynnwys dyddiadau ac agendâu cyfarfodydd i ddod, cofnodion o gyfarfodydd blaenorol, rotâu, adroddiadau, templedi a dogfennau canllaw. Cewch lawrlwytho a chyfeirio at yr adnoddau uchod pan fydd yn gyfleus ichwi.